

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Неподкупний голос правди

До 100-річчя з дня народження
Григорія Тютюника

Бібліографічна довідка

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Непідкупний голос правди

До 100-річчя з дня народження
Григорія Тютюнника

Бібліографічна довідка

Славутич 2020

Ця бібліографічна довідка підготовлена відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2020 році 100-річчя від дня народження Григорія Тютюнника – українського письменника, журналіста, публіциста, педагога, лауреата Державної премії імені Тараса Шевченка за роман «Вир» (1963, посмертно).

Показчик містить біографію, публікації про твори письменника, видання та статті про його життя і творчість, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:	Панова Л. І., Соловйова Л. О., Янченко О. О.
Відповідальна за випуск:	Портная Н. В.

*«...я ніколи не зустрівач раніше людини,
так самовіддано закоханої у свій народ,
і такого знавця українського характеру –
од дрібних деталей до найвищих узагальнень».*

Григорій Тютюнник

Народився майбутній письменник 23 квітня 1920 року в селі Шилівка Зіньківського району на Полтавщині.

Мати Григорія була вчителькою, батько – теслею.

Гриша закінчив Шилівську семирічку, три роки навчався у Зіньківській середній школі №1, яку закінчив у 1938 році. Саме у школі прокинувся й літературний талант – почав писати вірші, котрі побачили світ у зіньківській «районці». Далі – літературний факультет Харківського університету. Закінчити його вдалося лише у 1946 році: з початком війни молодий Тютюнник записався до студентського батальйону і пішов на фронт. Поблизу Білої Церкви був поранений, потрапив у полон, двічі з нього тікав. Брав участь у діях партизанських загонів – на території Кіровоградщини та Чехословаччини.

Через важкі поранення був комісований, у квітні 1945 року повернувся додому інвалідом війни 2-ї групи. 1946 року закінчив Харківський університет і працював за призначенням учителем української мови і літератури у Львівському технікумі культосвіти, а згодом – у школі міста Кам'янки-Бузької. Із 1950 року почав писати прозу (перше опубліковане оповідання – «Мирон Розбийгора», 1950). Перша збірка новел «Зорані межі» (1951) викликала контroversійні відгуки критики.

Від 1956 року – член Спілки письменників СРСР, співробітник журналу «Жовтень» (нині «Дзвін», завідувач відділу прози, 1956-1958), в якому опублікував дві частини роману «Вир» (1956).

Творчий доробок митця складає збірка оповідань «Зоряні межі» (1950), повість «Хмарка сонця не заступить» (1957). Вже після смерті письменника світ побачив його збірку поезій воєнного часу «Журавлині ключі», яку опубліковано 1963 року.

Роман Григорія Тютюнника «Вир» посідає особливе місце як у творчості прозаїка, так і в історії українського письменства. Його поява стала справжньою подією в літературному житті, засвідчила поступове, але неухильне одужання й відродження національної словесності після того удару, якого завдали їй десятиліття сталінського фізичного та ідеологічного терору. Тютюнникові вдалося створити широке епічне полотно, густо населене різноманітними персонажами, в межах якого порушувались як гостроактуальні, так і вічні проблеми людського буття. Автор відмовився від утверджуваної десятиліттями практики схематизованого, одноплщинного зображення людини, натомість показав своїх героїв насамперед індивідуально неповторними особистостями.

Помер Григорій Тютюнник 29 серпня 1961 року у Львові. Похований на Личаківському цвинтарі.

Твори

Вир (роман). Перша книга (1960), друга книга (1962).

Журавлині ключі (збірка поезій).

Зорані межі (збірка оповідань).

Хмарка сонця не заступить (повість).

Екранізація

У 1983 режисер Станіслав Клименко зняв за романом письменника художній фільм «Вир».

Художні твори Григорія Тютюнника

Тютюнник Г. Вир: Роман / Григорій Тютюнник. – К.: Дніпро, 1995. – 565 с.

Тютюнник Г. Вир: Роман / Григорій Тютюнник. – К.: Рад. школа, 1990. – 520 с.

Тютюнник Г. Водоворот: Роман / Григорій Тютюнник. – К.: Дніпро, 1990. – 457 с.

Тютюнник Г. Вир (уривок з роману) / Григорій Тютюнник // Живиця: Хрестоматія укр. літ. XX ст. У 2-х кн. – Кн. 2 / за ред. М. М. Конончука; упоряд. М. М. Конончук, Н. І. Бондар, Т. І. Конончук. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 100-118.

Тютюнник Г. Жива легенда: Оповідання / Григорій Тютюнник // Зоряний дощ: Проза для дітей та юнацтва / Упоряд. і переклад румунською М. Лютика. – Кн. 2. – К.: Етнос, 2006. – С. 166-171.

Про життя і творчість

Андрусенко В. П. Григорій Михайлович Тютюнник. Роман «Водоворот» / В. П. Андрусенко, Л. С. Загребельная, Е. В. Козырь, Л. П. Петрова // 50 знаменитых украинских книг. – Харьков: Фолио, 2004. – С. 357-366.

«Він мав талант людяності. І вроджений, і вистражданий...»: До 100-річчя від дня народження Григорія Тютюнника // Календар пам'ятних дат. – 2020. – № 2. – С. 41-48.

Гут Н. Дієслова говоріння в авторських ремарках роману Григорія Тютюнника «Вир» / Н. Гут // Дивослово. – 2007. – № 6. – С. 39-41.

Кислий Ф. С. Тютюнник Григорій // Живиця : Хрестоматія укр. літ. XX ст. У 2-х кн. – Кн. 2 / за ред. М. М. Конончука; упоряд. М. М. Конончук, Н. І. Бондар, Т. І. Конончук. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 97-99.

Мовчан Р. «Найкращий твір кожної людини – лист»: Григорій Тютюнник / Р. Мовчан // Дивослово. – 2010. – № 5. – С. 55-59.

Оліфіренко С. М. Тютюнник Григорій / С. М. Оліфіренко, В. В. Оліфіренко, Л. В. Оліфіренко // Універсальний літературний словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 360-361.

Сизоненко О. Недовговічні Тютюнники: Григорій та Григір Тютюнники / О. Сизоненко // Не вбиваймо своїх Пророків!: Книга Талантів. – К.: Дніпро, 2003. – С. 318-333.

Тютюнник Григорій // Зоряний дощ: Проза для дітей та юнацтва / Упоряд. і переклад румунською М. Лютика. – Кн. 2. – К.: Етнос, 2006. – С. 164.

Хом'як Т. В. Тютюнник Григорій / Т. В. Хом'як // Нові імена в програмі з української літератури: Посібник для вчителя / Упорядник В. Я. Неділько. – К.: Освіта, 1993. – С. 208 – 216.

Черненко О. Коли слова оживають: спомини про Григорія та Григіра Тютюнників / О. Черненко // Вітчизна. – 1999. – № 7-8. – С. 126-138 // Київ. – 2001. – № 11-12. – С. 138-155.

Штонь Г. З виру життя: До 75-річчя з дня народження Григорія Тютюнника / Г. Штонь // Дивослово. – 1995. – № 5-6. – С. 58-59.

Інтернет-ресурси

Тютюнник Григорій Михайлович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія. – Електр. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%8E%D1%82%D1%8E%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%93%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B9_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 10.02.2020. – (Дата звернення 30.03.2020).

Тютюнник Григорій Михайлович [Електронний ресурс] // Вікіцитати. – Електронні дані. – Режим доступу: https://uk.wikiquote.org/wiki/%D0%A2%D1%8E%D1%82%D1%8E%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%93%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B9_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 18.02.2020. – (Дата звернення 24.06.2020).

Чумак Т. Григорій Тютюнник у вирі свого часу [Електронний ресурс] / Тетяна Чумак // Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://nubip.edu.ua/node/75572>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Каплун Л. Атлантида братів Тютюнників [Електронний ресурс] / Л. Каплун // ЛітАкцент. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2011/12/07/atlantyda-brativ-tjutjunnykiv/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Мелешко В. У вирі життя і творчості: До ювілею Григорія Тютюнника [Електронний ресурс] / В. Мелешко // «Полтавщина». – Електронні дані. – Режим доступу: <https://poltava.to/project/6187/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Хто такі Григорій та Григір Тютюнники [Електронний ресурс] // 032.ua. сайт міста Львова – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.032.ua/news/2876393/hto-taki-grigorij-ta-grigir-tutunniki-i-aki-taemnici-prihovue-budivla-liceu-no28-foto-video>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Тютюнник Григорій – біографія [Електронний ресурс] // Українська література: Все для вивчення укр. літ. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/t/tyutyunnik-grigorij/962-grigorijtyutyunnik-biografiya>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Тютюнник Григорій [Електронний ресурс] // Youtube –
Електронні дані. – Режим доступу:
<https://www.youtube.com/watch?v=TCptjek0MK8>.

– Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Зміст

Біографія Григорія Тютюнника.....	3
Художні твори Григорія Тютюнника.....	5
Про життя і творчість.....	5
Інтернет-ресурси.....	6